

KRITISCH GELEZEN

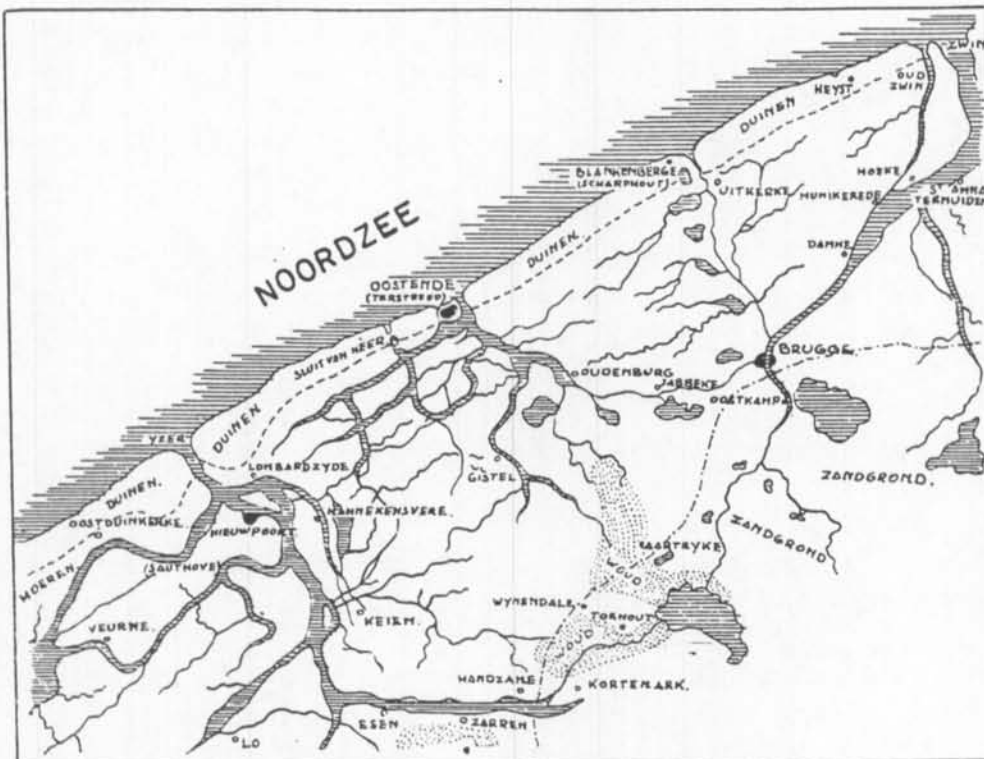
Het artikel over de OORSPRONG VAN HET WESTERKWARTIER, verschenen in het december 98-nummer van "De Grote Klokke" (pag. 18), heeft mij verbijsterd en - waarom niet bekennen ? - boos achtergelaten. Tenminste toch de inleidende alinea's.

De tekst is ontleend, zo staat er, aan het eindwerk voor gids van "Lange Nelle" van Lieve TERNIER. Dat examinandi zich vergissen, is niet meer dan normaal en verdient niet de minste blaam; leergeld moeten we allemaal betalen. Doch dat een beoordelingsjury de fouten niet aanwijst en de ongekuiste tekst vrijgeeft voor publicatie in een officieel informatieblad voor de bevolking, roept bij mij toch heel wat vragen op. Zijn die fouten dan zo flagrant ? Oordeelt U liever zelf !

1. (Citaat) "Toen in de 11de eeuw nieuwe overstromingen de oude kreek uitschuurden, ontstond evenwijdig met de kustlijn een brede kreek, die uitmondde in de Ijzerinham en de zee bereikte ergens tussen Oostende en Bredene. Hierdoor werd een langgerkt stuk land afgescheiden, vermeld als Testerep, later Ter Streep".

De geciteerde overstromingsfase, die in feite aanhield vanaf de 9de tot en met de 12de eeuw en daardoor, maar wel ten onrechte, vaak als "Duinkerke III-transgressie" bestempeld wordt, trof echter hoofdzakelijk het kustgebied ten oosten van Oostende. De kreek die "Test(e)rep" afscheidde van het achterliggend gebied daarentegen werd reeds gevormd tijdens de "Duinkerke II - transgressie (van 270 tot ca. 600 na Chr.).

Het bewijs is eenvoudig : de benaming "Test(e)rep" komt reeds voor in akten van 992, 995, 1065, 1094 e.a. (Vlietinck, pag. 23). Niet als pas ontgonnen winningsgebieden op de zee, maar als gestabiliseerde schorrenweiden voor schapenteelt.

----- :
huidige kustlijn

(uit "Kunstmatige inundaties in maritiem Vlaanderen"
J. Leper - p. 22)

De Vlaamse Kust in 861, naar P. Bortier

2. (Citaat) "Op dit schorreiland werd in 1222 de parochie Sinte-Catharina-ter Streep opgericht"

Sinte Catheline (of Catherina) kreeg inderdaad ooit in een bepaald document bij vergissing het toevoegsel " Ter Streep" mee, maar heeft in werkelijkheid nooit deel uitgemaakt van Testrep. De "Testrep-vliet" , die de zuidelijke grens van het schiereiland vormde, was immers de grens tussen Onze-Lieve-Vrouwe-ter Streep (of Mariakerke) en Sinte-Catheline (Vlietinck , pag. 19 & 64) : de eerste op "Test(e)rep, de tweede op het achterliggend poldergebied. Bij de stadsuitbreiding van 1395 wordt trouwens expliciet de "Zuuddyck" tussen Oostende en Sinte-Catharina als zuidelijke grens van de "Nieuwe Stad" (= het huidige Centrum van Oostende) aangeduid, terwijl de "Test(e)rep-vliet" zich ten noorden van de huidige Van Iseghemlaan bevond (cf. ook het "Groot Geleed" op de kaart van Ferraris, 1777).

3. (Citaat) "De parochiekerk werd gebouwd aan een belangrijke bocht van een waterloop, die eerst als "Oostendsche Waeterganck" en vanaf de 17de eeuw als "Sinte Catharinakreek" bekend staat".

Op het ogenblik dat de parochie Sinte-Catharina opgericht werd, was de geciteerde waterloop (een zijarm van de "Hoofdwatgang van 's Heerwoutermansambacht") met absolute zekerheid onbevaarbaar tussen Sinte-Catharina en Oostende. De toelating tot uitdieping en verbreding ervan werd immers pas op 25 januari 1284 verleend (sdincendaechs vóór onzer Vrouwe dach ter lichtmesse).

Het betrof dus aanvankelijk slechts een natuurlijke kreek (niet te vereenzelvigen met de "Test(e)rep-vliet), die duidelijk als uitwateringskanaal benut werd, daar er zich in de omgeving van het latere Sinte-Catharina een spui bevond (Vlietinck, pag. 64).

Of het gedeelte van de waterloop tussen de Hoofdwatgang en die spui misschien bevaarbaar gemaakt werd bij de bouw van de Sinte-Catharinakerk (met het oog op de aanvoer van bouwmaterialen) is nog niet achterhaald, doch wel aannemelijk. De aangehaalde "belangrijkheid" van de volledige waterloop kwam er echter in ieder geval pas na de omvorming ervan tot "Oostendsche Waeterganck".

Alle hierboven aangehaalde "correcte" gegevens lagen zomaar voor het grijpen. Een excuus voor de vergissingen is er dus niet.

Bronnen

- "Het oude Oostende en zijn driejarige belegering" (Edw. Vlietinck) - 1897. Anastatische herdruk 1975 VVF, afdeling Oostende.
- "Kunstmatige inundaties in Maritiem Vlaanderen" (J. Leper) - 1957. Drukkerij George Michiels, Tongeren.

Zie ook : "Geschiedenis van een parochie te Oostende" (J.B. Dreesen en Gerard Vandamme) - 1984. Huize Breughel, Roeselare

Werner RABAU